

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2021 року, протокол № 1

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

30 серпня 2021 року

м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«НАРАХУВАННЯ ТА ОБЛІК СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ»
для підготовки на першому освітньому рівні здобувачів вищої освіти
ступеня бакалавра за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота**

м. Хмельницький
2021

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування,
кандидатка економічних наук
26 серпня 2021 року

_____ Галина БУЛАТ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту,
фінансів, банківської справи та страхування
27 серпня 2021 року, протокол № 1

Заступниця завідувача кафедри, кандидатка
економічних наук, доцентка
27 серпня 2021 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
27 серпня 2021 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року, протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
28 серпня 2021 року

_____ Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг 0,5 ум.др.арк.

ЗМІСТ

	Стор
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 4
3. Програма навчальної дисципліни	– 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 9
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 9
4.2. Аудиторні заняття	– 9
4.3. Самостійна робота студентів	– 10
5. Методи навчання та контролю	– 10
6. Схема нарахування балів	– 10
7. Рекомендовані джерела	– 11
7.1. Основні джерела	– 11
7.2. Допоміжні джерела	– 11
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 12

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 23 Соціальна робота
2. Код і назва напрямку підготовки	– 232 Соціальне забезпечення
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Нарахування та облік соціальних виплат
5. Тип дисципліни	– обов'язкова
6. Код дисципліни	– ОДПП 1.2.24.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший освітній рівень
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– четвертий
10. Семестр	– восьмий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,5/ 105
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 50
% від загального обсягу	– 47,6
лекційні заняття (годин)	– 26
% від обсягу аудиторних годин	– 52
семінарські заняття (годин)	– 24
% від обсягу аудиторних годин	– 48
самостійна робота (годин)	– 55
% від загального обсягу	– 52,4
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 6,25
самостійної роботи	– 6,9
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ОДПП 1.2.2 Система соціального забезпечення ОДПП 1.2.5 Право соціального забезпечення ОДПП 1.2.11 Соціальна політика в Україні

- 2) супутні дисципліни – ПП 3.2 Навчальна практика
- 3) наступні дисципліни – -
14. Мова вивчення дисципліни – українська.

2. Заплановані результати навчання

<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 08. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК 04. Здатність використовувати механізми призначення виплат та надання соціальних послуг та застосування засобів контролю в системі соціального забезпечення населення. СК 06. Здатність планувати та звітувати в системі соціального забезпечення, у тому числі шляхом застосовувати сучасні інформаційні системи та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері соціального забезпечення. СК 07. Здатність застосовувати методики індивідуального обрахунку адресної соціальної допомоги, методики індивідуального обрахунку призначеної субсидії, соціальної допомоги соціально незахищеним та мало захищеним категоріям, допомоги по безробіттю, допомоги з тимчасової втрати працездатності та складати й аналізувати фінансову звітність. СК 08. Здатність використовувати методики інспекційних перевірок в системі соціального захисту населення. СК 10. Здатність здійснювати аналіз механізмів надання окремих видів соціального забезпечення, планувати та реалізовувати заходи з надання адресної соціальної допомоги.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 04. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення. ПР 05. Використовувати механізми призначення адресної соціальної допомоги, пенсій, соціальних послуг. ПР 22. Здатність самостійно планувати та здійснювати увесь комплекс дій, необхідних для фахового надання допомоги особам, котрі її потребують, в умовах визначених законодавством.</p>

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:

1. Знання

(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)

1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату організації соціального захисту в Україні
1.2)	визначати основні функції планування у сфері соціального захисту, його завдання та принципи
1.3)	охарактеризувати етапи становлення системи соціального захисту в Україні

1.4)	визначати методикою організації соціального захисту та специфіку його здійснення
1.5)	знати інструктивні та методичні матеріали щодо здійснення соціального забезпечення населення країни
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміня пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть категорійного апарату соціального захисту та соціального забезпечення
2.2)	володіти методикою призначення усіх видів соціальної допомоги, компенсацій та пільг
2.3)	дати обґрунтування розуміння формування ефективної соціальної політики держави
2.4)	уміти аргументувати обов'язковість виконання функцій контролю щодо використання бюджетних коштів та своєчасно виявляти порушення і недоліки
2.5)	застосовувати основні норми нарахування і виплати усіх видів соціальної допомоги
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	здійснювати облік доходів, фактичних видатків та розрахунків
3.2)	складати документи з соціальних виплат, виправляти в них помилки
3.3)	відображати господарські операції щодо нарахування та здійснення соціальних виплат на рахунках бухгалтерського обліку
3.4)	опрацьовувати нормативно-правове забезпечення нарахування соціальних виплат
3.5)	визначати розмір страхового стажу для розрахунку страхових виплат (оплати листка непрацездатності, допомоги по безробіттю, виплат, пов'язаних із нещасним випадком на виробництві та ін.)
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	обґрунтовувати доцільність використання коштів задля надання додаткових форм соціального захисту на підприємстві
4.2)	демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації
4.3)	аналізувати й структурувати соціальні проблеми на макро-, мікрорівнях та вміти розробляти заходи щодо створення сприятливих умов для менеджменту якості та розвитку людських ресурсів
4.4)	аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави
4.5)	аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності
5. Синтез	
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	використовувати в практичних ситуаціях розрахунки соціальних виплат за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування
5.2)	приймати рішення щодо призначення соціальних виплат та розрахунку їх суми
5.3)	демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності
5.4)	застосовувати та вдосконалювати методи і інструменти регулювання системи соціально-трудова відносин на різних рівнях
5.5)	пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні

6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	оцінювати правомірність та економічний зміст соціальних виплат
6.2)	розрізняти пільгові категорії населення та відповідні призначення соціальної допомоги.
6.3)	оцінювати якість соціальних послуг
6.4)	оцінювати ефективність соціальної політики держави
6.5)	здійснювати вибір соціальних пріоритетів
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	організувати порядок призначення, розмір та виплати державних соціальних допомог, та компенсацій
7.2)	застосовувати управлінські навички у сфері формування ефективної взаємодії між працівниками
7.3)	ефективно взаємодіяти з посадовими особами як державних органів влади так і місцевого самоврядування
7.4)	пропонувати застосування ефективних методів систематизації облікової інформації для надання різним користувачам з метою прийняття управлінських рішень
7.5)	складати фінансову і бюджетну звітності органів праці та соціального захисту населення

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та форми соціальних виплат

Соціальна допомога: її види та форми. Соціальна допомога, як форма соціального забезпечення, критерії соціальної допомоги

Характеристика категорії «зайняте населення». Об'єктивна необхідність соціального захисту цієї категорії населення. Надання економічної свободи громадянам, створення умов для продуктивної праці, для прояву ініціативи, самостійності підприємництва як центральних ланок соціального захисту працюючих.

Індексація заробітної плати працюючих як елемент захисту в умовах інфляції. Компенсація втрати частки заробітної плати в зв'язку з затримкою її виплати. Характеристика інших складових соціального захисту зайнятого населення (індексація трудових заощаджень, захист інтересів споживачів тощо).

Соціально-вразливі категорії населення. Диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки і захисту соціально вразливих категорій населення. Соціальна захищеність осіб з обмеженими фізичними можливостями та розумовими вадами. Форми соціального захисту багатодітних матерів та неповних сімей. Правові засади і основні складові соціального захисту інвалідів. Гарантії працевлаштування інвалідів. Діюча система квотування робочих місць. Розвиток нетрадиційних, гнучких форм зайнятості інвалідів.

Оцінка сучасного стану соціального захисту зайнятого населення та нагальні проблеми, що потребують вирішення.

Тема 2. Фінансове забезпечення соціальних виплат

Сутність та поняття соціальних нормативів. Форми та методи соціального захисту, державні соціальні стандарти і нормативи, класифікація соціальних нормативів. Основні напрями здійснення соціальних гарантій. Джерела фінансування соціальних гарантій. Державний бюджет, кошти місцевих бюджетів, страхові фонди. Механізм реалізації соціальних гарантій, визначення розмірів соціальних гарантій.

Пенсійне забезпечення. Форми пенсійного забезпечення, соціальні та трудові пенсії, солідарна пенсійна система, обов'язкова накопичувальна пенсійна система, добровільне пенсійне страхування. Пенсійна реформа, Пенсійний фонд України.

Державна допомога сім'ям з дітьми. Види державних допомог сім'ям з дітьми, джерела фінансування допомоги сім'ям з дітьми. Пільги, щодо оплати житлово-комунальних, транспортних послуг, послуг зв'язку. Житлові субсидії. Джерела покриття витрат на житлово-комунальні субсидії. Державне регулювання цін. Дотації, джерела фінансування цінових дотацій

Тема 3. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням

Єдиний соціальний внесок як основний фінансовий інструмент системи державного пенсійного та соціального страхування України. Права та обов'язки платників єдиного внеску. Облік платників єдиного внеску. База нарахування ЄСВ, порядок обчислення і сплати єдиного внеску, формування звітності за єдиним соціальним внеском. Права і норми відповідальності за порушення законодавства про збір та облік єдиного соціального внеску.

Сутність та поняття загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Завдання, функції органів Пенсійного фонду України. Джерела формування доходів бюджету Пенсійного фонду України, структуру видатків бюджету, їх характеристики. Персоніфікований облік в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування

Основні аспекти організації виплати пенсій, допомоги національним оператором поштового зв'язку України. Порядок складання та оформлення відомостей на виплату пенсій, соціальної допомоги, порядок виплати пенсій особам, які перебувають на повному державному утриманні. Звіти про виплату пенсій та здійснення розрахунків за коштами на виплату пенсій, допомоги. Положення про порядок соціальних виплат через установи уповноважених банків. Порядок відкриття поточних рахунків, зарахування пенсій та грошової допомоги на поточні рахунки, виплати пенсій та грошової допомоги з поточних рахунків.

Бухгалтерський облік та звітність за операціями з нарахування та виплати пенсійного забезпечення.

Тема 4. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з втратою тимчасової непрацездатності

Основи державного регулювання загальнообов'язкового соціального страхування. Мета та види загальнообов'язкового державного соціального страхування. Страхові випадки та страхові ризики. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування. Основні аспекти діяльності Фонду соціального страхування України. Порядок складання та затвердження бюджету Фонду соціального страхування, а також принцип управління Фондом соціального страхування України

Права громадян на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Поняття страхового стажу та порядок його обчислення.

Страхові випадки, умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності, а також підстави для відмови в наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності. Визначення розміру допомоги по тимчасовій непрацездатності з урахуванням страхового стажу. Умови надання та права на допомогу по вагітності та пологах, призначення допомоги на поховання. Розмір допомоги на поховання, порядок призначення та виплата матеріального забезпечення, надання соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Порядок оплати за лікування в реабілітаційних

відділеннях санаторно-курортних закладів після перенесених захворювань і травм за рахунок коштів Фонду. Порядок видачі листків непрацездатності застрахованим особам. Механізм фінансування Фондом соціального страхування страхувальників та інших отримувачів страхових коштів.

Бухгалтерський облік операцій з нарахування та виплати соціальної допомоги. Складання та подання фінансової і бюджетної звітності органами праці та соціального захисту населення.

Тема 5. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності

Перелік категорій осіб, які підлягають страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Порядок призначення допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності. Порядок призначення потерпілому одноразової допомоги у разі стійкої втрати професійної працездатності, призначення потерпілому щомісячної страхової виплати, призначення страхової виплати потерпілому при тимчасовому переведенні на легшу, нижчеоплачувану роботу, призначення одноразової допомоги та щомісячної страхової виплати особам, які мають на неї право в разі смерті потерпілого. Порядок відшкодування витрат на поховання померлого. Документи, які необхідні для розгляду справ про страхові виплати. Норми відмови та припинення страхових виплат і надання соціальних послуг, а також строки проведення страхових виплат.

Відображення на рахунках бухгалтерського обліку допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. Порядок складання звітності за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Тема 6. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття

Поняття безробіття, безробітний, значення загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття у сприянні зростання зайнятості населення України. Принципи страхування на випадок безробіття, права на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги. Перелік осіб, що підлягають страхуванню на випадок безробіття. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг, джерела формування коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття.

Порядок обчислення страхового стажу, статус безробітних, їх права та обов'язки, підходяща робота для безробітного. Порядок визначення розміру та тривалості виплати допомоги по безробіттю, умови та тривалості виплати допомоги по безробіттю. Порядок виплати допомоги по безробіттю, відкладення, скорочення та припинення виплати допомоги по безробіттю. Порядок одноразової виплати допомоги по безробіттю для організації безробітними підприємницької діяльності.

Бухгалтерський облік операцій з нарахування та виплати допомоги по безробіттю. Складання та подання фінансової і бюджетної звітності органами праці та соціального захисту населення.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		Денна форма навчання					
		Усього	у тому числі				
Лекції	Сем. (прак).		Лабор.	Ін.зав.	СРС		
1.	Сутність та форми соціальних виплат	11	2	2			7
2.	Фінансове забезпечення соціальних виплат	14	4	2			8
3.	Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням	22	6	6			10
4.	Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з втратою тимчасової непрацездатності	20	4	6			10
5.	Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності	18	4	4			10
6.	Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття	20	6	4			10
	Всього годин	105	26	24	–	–	55

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді рефератів.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;

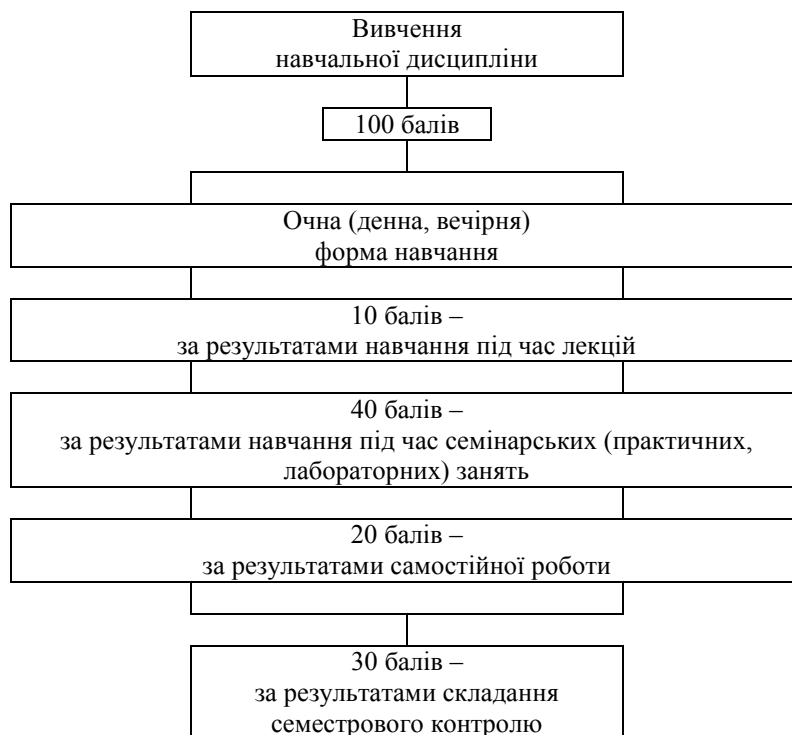
Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на практичних заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;
- 5) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;
- 6) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену. Структура екзаменаційного білету включає теоретичний та практичний блоки.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нархування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять та самостійної роботи студентів визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Докаш В. І. Вступ до спеціальності "Соціальне забезпечення": навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2016. 351 с.
2. Завора Т.М. Соціальне страхування: навчальний посібник для практичних занять. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 319 с.
3. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Укл. Полехіна В.М. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 106 с.
4. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Артеменко О. В. [та ін.]. Київ : Компринт, 2017. 215 с.
5. Полехіна В.М. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 106 с.
6. Шаповалова Т. В. Економічні основи соціального забезпечення: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 127 с.
7. Ярошенко А. О. Історія та теорія соціальної політики України : курс лекцій: навч. посіб. [для студ. освіт.-кваліфікац. рівня "бакалавр" напряму знань 23 "Соц. забезпечення"] Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 288 с.

7.2. Додаткові джерела

1. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян : навчальний посібник. Вид. 2-ге, доповнене і перероблене. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2017. 246 с
2. Демографічні чинники бідності (колективна монографія). За заг. ред. Е.М.Лібанової. К. : Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України. 2009. 184 с.
3. Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність. За ред. д.і.н. О.М.Майбороди К.: ПІЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2013. 184 с
4. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с.
5. Державні організації як складова механізму держави : навч. посіб. А. М. Балашов, Т. М. Безверхнюк, В. О. Зінкевичус та ін. ; за заг. ред. П. І. Надолішнього. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2015. 228 с.
6. Завора Т. М. Соціальне страхування: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2013. 272 с.
7. Соціальне страхування. Практикум: навч. посібник. О.В. Мурашко, Т.І. Стецюк, С.В. Горянська та інші. К.: КНЕУ, 2013. 232 с.
8. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Укл. Полехіна В. М. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 106 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfm.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Державна податкова адміністрація України. URL: <http://www.sta.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Аудиторської Палати та Співки аудиторів України. URL: <http://www.sau-apu.org.ua>.
7. Офіційний сайт газети «Дебет-Кредит». URL: <http://www.dtk.com.ua>.